

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.
Un número 10 cèntims	

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
CORT-REAL 7-1.º

ANUNCIS Y COMUNICATS
Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin á la Redacció, se'n donará compte en lo Setmanari

Any 3.º

Diumenge 27 de Dezembre de 1896

Núm. 141

SECCIÓ GENERAL

Sobre biblioteques públiques

Lo ministeri de Foment ha publicat un R. D. recordant una disposició de l' any 1742, en lo quin després de planyers del incumpliment d' aquesta disposició y de les dictades ab posterioritat ab igual objecte, commina ab imposició de multes pera lo successiu als qui dexin de complir-lo.

Se refereix lo R. D. á la obligació en que estan tots los impresors de remetre mensualment á la Biblioteca Nacional un exemplar de tot, absolutament de tot lo que en sos establiments imprimixin, sia llibre, folletto, mapa, estampa, litografia, fotogravat, fulla volant, cartell, anunci, etc. etc. En ell se dictan regles respecte dels impresors establerts fora de Madrid y s' encomana als individus del Cos de Bibliotecaris, encarregats de les biblioteques públiques, y als Arcaldes, l' intervenir en dit servey.

En aquest R. D. nos han cridat la atenció dos coses: primera, la dificultat, é inutilitat en molta part, de son compliment; y segona, la preferició absoluta de tota altre biblioteca que no sia la Nacional.

Lo fi de la disposició es laudable, donchs no es altre que l' de que no falti á la Biblioteca Nacional res de lo que s' publiqui á Espanya, que tinga algun interès.

Pero: ¿es que tot, absolutament tot lo que s' publica á Espanya té interès y mereix ser conservat? ¿Es que l' interès de lo que s' publica se contrau exclusivament á Madrid?

En primer lloch, l' inutilitat de la remissió de molts impresos salta á la vista. ¿Qué hi han de fer en la Biblioteca Nacional los cartells y anuncis de les funcions de teatre ó les fulles volants que molts botiguers publican com á reclam, per exemple, y que de segur reñits los que cada mes s' imprimen en tot Espanya: omplirían més d' un vagó de carga? ¿Quants empleats hi perdrán inutilment lo temps en classificarlos y catalogarlos? Y si no 'ls classifiquen ni catalogan ¿de qué ni á qui poden servir? Y la quasi totalitat dels diaris y periódichs locals, que son avuy tan numerosos ¿qui 'ls colleccionará y qué hi feran més que es tarhi emmagatzemats en la Biblioteca Nacional? Y ¿que dirém dels bitllets de ferro-carril, entrades y assientos de funcions públiques, etc. etc.?

Segonament, ¿S' ha pensat ab los gastos de remissió? Lo R. D. res ne diu. Sembla, quan menos, que 'ls Arcaldes haurían de tenir franquicia postal pels paquets que remetin á les biblioteques públiques: de no esser així á alguns municipis aquest servey los hi representaria una nova càrrega, que no sabem ab quin dret se 'ls hi pot imposar per un simple R. D. Y 'ls gefes de biblioteques públiques ¿los enviarán pel corréu? ¿S' ha tingut en compte lo volúm y l' pes que representan los impresos que surten cada mes de les prempses de les ciutats importants, com Barcelona, Sevilla, etc.?

Les consideracions apuntades, y altres que podrian ferse, demostren que 'l R. D. del ministeri de Foment no es práctic y, ó molt nos equivoquem, ó produhirá los mateixos resultats negatius que les disposicions del any 1712 y següents.

Per altre part, fixantnos en lo més essencial, lo R. D. es una mostra més del zel exagerat que en la nostre nació s' emplea exclusivament en benefici del Centre.

De complirse el R. D., la Biblioteca Nacional adquiriria de franch tot lo que s' imprimeix á Espanya. Y com, además, la Biblioteca Nacional es la única que té en pressupósit una consignació séria pera augment del material científich, ab la quina pot adquirir lo que li falta de lo fins ara publicat en la nostre nació y lo de válua publicat ó que s' publiqui al extranger, resulta que la Biblioteca Nacional es l' únic establiment de son genre á Espanya que mereix l' atenció del poder públich.

Y axó se comprendrá tant més si s' té en compte que

les altres biblioteques públiques, que no poden adquirir de franch los llibres que s' publican á Espanya, ó no tenen consignació pera material científich, ó la tenen tant insignificant que poch ó res poden comprar de lo que s' publica dintre y fora de la nació.

Per manera que pera la Biblioteca Nacional, tot; perá les altres, poch ó res.

Y no 's cregui qu' exagerém. Concretantnos á la nostre Biblioteca Provincial, agregada al Cos d' Arxivers, Bibliotecaris y Antiquaris, ó sia, dependent de l' Estat, resulta que ara té un Bibliotecari del Cos ab sou (en algun temps n' ha tingut dos), un mosso ó porter, crech també ab sou, y per material de tota classe (científich, encuadernacions, paper, tinta y plumes, foch al hivern, etc.) una quantitat que no arriba á cinch centes pessetes. ¿Quin augment se vol que tinga una biblioteca ab aquestes condicions? Cap.

Se dirá que l' Estat cuyda de l' augment de les biblioteques públiques ab les remeses de llibres que 'ls hi fá. Pero: ¿quins llibres son aquestos? Los dels dipòsits del ministeri de Foment ó los que l' Estat adquireix per una recomanació ó altre. Alguns, poch, valen la pena; la generalitat son llibres adozenats. ¿Y es així com se vol axecar lo nivell científich de la nació? ¿Y de llibres publicats á l' extranger no n' han de tenir, ni n' han de possehir cap les biblioteques provincials? ¿Han de quedar aquestes reduhides á la condició de colleccions de llibres, procedents dels antichs convents ó subvencionats per l' Estat? ¿Tindrán per objecte principal donar vida á un Cos facultatiu més,

En nostre concepte, les biblioteques correspon que sien un element d' avens científich y, pera respondre á aquest objecte, convé cambialshi radicalment la organizació, descentralisarles, fer alguna cosa pera son augment y per que en éll s' interessin les corporacions populars y 'l públich en general.

Mentres duri la manía de que l' Estat s' ha de encarregar de tot y mentres aquest en tots los rams se preocupi més de les ventatjes del personal que dels resultats y finalitat de cada institució ó de cada establiment, les coses anirán desviades de son camí y 'ls resultats serán tant migrats com los que avuy se tocan.

Lo R. D. que 'ns ha ocupat, respon á les idees dominants en los qui governen: treballar pel Centre y fer contribuir á tothom á son major lluhiment y fins á la seva major ilustració. Lo restant dels espanyols, si volen medís d' apendre que s' espavilin y que 's gratin la butxaca.

La Patria, la Nació, es lo Centre. Los demás, son rurals y la seva missió no es altre que contribuir al major esplendor d' aquell y celebrar sos progressos.

Y.

ANIVERSARI (1)

Vint anys avuy s' escauhen de la fundació de la primera associació excursionista de Catalunya de la que aquest Centre n' es hereu. Vint anys compleixen que aquesta corporació s' constituí pera ajudar ab totas sas forsas y tot son saber á la nova reconstitució de la nacionalitat catalana.

Los que allavors foren entussiasistas sense altra experiència que la fé y convenciment en una idea tan noble, son avuy los mestres de nosaltres, de la juvenalla que, portats d' igual sentiment, venim á prosseguir la tasca patriótica per ells comensada, á continuar lo camí que ells obriren y durant vint anys han seguit ab lo mateix ardiment y sempre ab confiansa.

Llur obra la havém vista en conjunt al primer cop de vista los que per sort al entrar en us de rahó 'ns havém adonat de que Catalunya no es sols un territori dividit en quatre provincies per obra y gracia d' una disposició gubernamental, sino una nació verdadera

(1) Treball llegit per son autor en la sessió que per celebrar lo vinté aniversari de la primera societat d' excursions, celebrá 'l Centre Excursionista de Catalunya 'l dia 28 de Novembre últim.

que viu baix la tutela d' un Estat que es manegat per un poble que té per únic ideal la uniformació ridícula y mesquina, bona tan sols pera desnaturalisarnos. Rompre ab aquest ambient que 'ns aclapara es, per de moment, la obra capdal del nostre desvetllament nacional.

L' excursionisme que, com molt be digué 'l nostre estimat President, es la branca científica del gran arbre del nacionalisme catalá, cumplint sa missió d' ilustrar al poble dantli á coneixe lo que es y val sa pátria, ha fet y está fent una obra de cultura catalana, y llur hermosa fasca es la manifestació que més llegalitima la rahó de que la nostra nacionalitat visqué ab vida verdaderament catalana, ja que la te y ben propia.

La obra dels nostres consocis ha eixit d' eixa casa pera engroixir la que dins de sa esfera y sas aptituts y á mida de sas forsas han fet individual ó colectivamente los catalanistas, y al ser á fora y ajuntarse ab los altres, ó bé per sí sola, ha trobat ressó en tots los indrets de Catalunya y arreu s' ha demostrat per sí mateixa.

A cada nova manifestació havem anat veient lo dret que 'ns ajuda, y aixó 'ns ha refermat més y més en las nostras conviccions.

Havém vist creixe l' esperit catalanista fent literatura, art y ciencia ben propia, y havém sempre observat la inutilitat que 'ns representa la entitat Estat que 'ns administra. Ab ell hem entaulat lluyta noble y honrosíssima, disputantli 'l compliment dels seus

amor á Catalunya, y en ella nostre individualisme sempre n' ha sortit triomfant.

Havém corregut Catalunya y li hem fet avinent de que 'ls nostres monuments s' enrunan esperant una má piadosa que 'ls restauri, de que altres eran profanats com la Seu vella de Lleyda, de que 'ns mancavan centres d' ensenyansa, en fi, de que nostra cultura anava per terra y que insensiblement fugiam del concert de la civilització.

Nostre alerta ha sigut sempre inútil, las nostras peticions sempre desate-as. L' esperit catalá, despertat en part en bona hora, ha tingut allavors d' exercir las funcions que al Estat li pertocavan, y aixís tenim que si en aquets vint anys hem vist aixecarse novament lo Monastir de Ripoll, restaurarse 'l de Sant Joan de las Abadesas y crearse á Vich un verdader Museu Arqueológich, ha sigut gracias á la iniciativa y al esfor del gran bisbe Morgades.

Y si veyém á Vilanova la Biblioteca Muscu Balaguer, á Sitges lo Cau Ferrat, l' artístich Museu d' en Russinyol, á Barcelona 'l Museu Armeriu Estruch, la Biblioteca Arús é infinitat de Museus y colleccions formats per particulars; á Cabrera de Mataró 'l Museu d' en Rubio de la Serna, á Manresa 'l Museu arqueológich y la Biblioteca, á Camprodón restaurantse 'l Monastir, y fundarse Asils com lo del Desert de Sarriá y l' Asil Durán, escolas com la de la Viuda Tolrá á Castellar del Vallés y Observatoris com lo d' en Patxot de Sant Felu, lo de la Academia de Ciencias á Barcelona y 'l del senyor Baltá á Vilafranca, tot son obras degudas al individualisme catalá, obras sense cap intervenció del Estat, que son las obras que més honra donan á la nostra pátria.

Y així també hem vist á las Diputacions, Ajuntaments y otras entitats catalanas crear Museus y centres d' instrucció, y alguns Ajuntaments, com lo de Manresa, pagar dels fondos comunals lo sosteniment d' un Institut de 2.ª ensenyansa; hem vist als pobles recullir lo numerari per restablir un jutjat que 'l govern li ha suprimit y, en fi, hem vist en plena guerra juntarse 'ls particulars moguts d' un sentiment humanitari y fundar sanatoris pera que 'ls pobres malalts ó ferits que d' ella retornan trobia l' aculliment y 'ls cuydados qu' l' Estat no 'ls hi dona y que tant se mereixen.

¿Pero l' Estat, l' havém vist may exercint una influencia directa y verdadera en la civilització catalana?

Podrà havérsens presentat cobrant los nostres diners de mil maneres y en variadas formas, las més de las vegadas indegudament, xuclant les nostres energies, ó tirantnos á terra una obra bona y profitosa pera 'l nostre engrandiment, pero portantnos lo progrés, ó quan menos ajudantnos á conquerirlo, may.

No es cert que girant la vista enrera si passem un lleuger balans en aquestos darrers vint anys, trobaréu que la obra del excursionisme al sortir fora de casa ha trobat bona acullida, y que alguna part de gloria li correspon d'aquest vigorós renaixement de la nostra nacionalitat? Crech que ningú pot negárnosela.

Dintre del nostre ideal havém fet y seguim fent quan podém pera que Catalunya per sí sola, ja que de ningú més pot refiarse, reunexi tots los elements que menester li sian pera que pugui anar de parella ab los pobles més civilisats. Creyém que aquesta es la manera més propia dintre de la nostra missió pera que 'l nostre nacionalisme triomfi en totas sas esferas.

Nosaltres los joves aixís ho sentim y aixís creyem haverho aprés dels nostres antecessors fundadors d'eix Centre. Avuy que compleix lo vinté aniversari, molts d'aquells no 's troban ja entre nosaltres. La mort se 'ls ha endut. Altres lo pes dels anys fa que sas excursions no siguin tan frequents y que vagin per la plana recordant llurs llargas caminadas d'altra época, sembrant sempre la sana llevor del catalanisme. Pero nosaltres, lo jovent, ab tot lo dalit, la forsa y la fé de nostres pochs anys deixém enrera las planas y las valls fondas pera pujar contents y riallers al cim del Pirineu á gosar en la contemplació de la nostra estimada Catalunya que desde allí ovirém tota, y després á mirar cap á Europa á buscar nous elements que vingan á enfortir la nostra vida nacional pera que siquent aquesta ben complerta poguém contrarrestar per sempre més la pernicioso influencia de la rassa avuy dominant á Espanya.

JOSEPH GALVANY.

História contemporanea de la Illa de Cuba

Resúm cronològich dels fets més importants ocorreguts á aquesta illa, desde 1801 fins al present any 1896, per

(De l'Avisador Comercial de la Habana.)

(Continuació)

QUINTA ÉPOCA.—1879-1892

Periodo constitucional, noves intentones y propaganda autonomista.

1884.—18 de Janer: Ministeri Cánovas, ab Tejada Valdés era ministre d'Ultramar.—18 de Febrer: Pronunciament del Brigadier Villacampa; es detingut, condemnat á mort é indultat.—4 de Mars: Suicidi de don Joaquim Lindeux, director de la Caxa d'estalvis de la Habana.—6 de Mars: Lo periòdich *El Triunfo* ab motiu de la «Romeria dels Catalans» en la quina confraternisaren ab don Rafel Montoro, publica un article titolat *La paz Moral*.—5 d'Abril: Desembarca lo bandoler separatista Agüero, prop de Cárdenas.—29 d'Abril: Explosió de dos polvorins á la Habana; hi ha-gué moltes víctimes.—30 d'Abril: A la Península s'axecan partides republicanes prop d'Olot (Catalunya).—14 de Maig: Son ajusticiats á Jerez los reus de «La Mano Negra».—2 de Novembre: En Maceo, deportat á Ceuta, s'escapa per Alger.—14 de Novembre: Mor l'orador cubá D. Joseph Anton Cortina.—3 de Dezembro: A Madrid se celebra l'Assamblea de la Esquerra dinástica.

1885.—Janer: Grans terratremols á Andalusia. Governa la Illa lo general don Ramon Fajardo.—3 de Mars: Mort del bandoler Agüero, prop de Calimete.—7 de Mars: Son fusellats á Santiago de Cuba lo cabecilla Bonachea y sos companys d'expedició, qu' acabavan de desembarcar á la Illa.—29 de Juny: Morí á la Habana don Ramóu Herrera y Sau Clorian, primer Comte de la Mortera.—3 de Juliol: Vaga de tabaquers á la Habana.—Agost: Questió de les Illes Carolines, á Espanya.—26 de Setembre: Es fusellat á Santiago de Cuba lo cabecilla Limbano Sanchez, que acabava de desembarcar á la Illa.—25 de Novembre: Mor lo Rey Alfons XII. Cambi de ministeri. Cau En Cánovas y puja En Sagasta, ab Gomazo en lo ministeri d'Ultramar. Governa la nació en qualitat de Reyna Regent donya Maria Cristina d'Hapsburg.

1886.—16 de Janer: S'abolix l'esclavitud á Cuba y s'estableix lo patronat.—30 de Mars: Pren lo mando de la Illa don Emili Calleja, per primera vegada.—15 d'Abril: Per consequencia d'un incendi ocorregut á Cayo Hueso, son socorreguts molts obrers en aquella Illa.—11 de Maig: Lo Comte de Casa Moré renuncia 'l càrrech de President del partit de la Unió Constitucional, en vista de la disidencia del senyor Galarza.—12

de Juny: Se celebra la Junta Magna del partit de la Unió Constitucional y En Moré es reelegit.—1 de Juliol: Lo periòdich *El Autonomista*, de Santa Clara, demana 'l boycoteo contra 'ls peninsulars.—7 d'Octubre: Abolició del Patronat á Cuba, cessant totalment l'esclavitud.—7 d'Octubre: Don Victor Balaguer s'encarrega de la Cartera d'Ultramar.—Dezembre: Se celebren á Puerto Príncipe varis meetings, quins discursos son tant forts que la premsa autonomista no s'atreveix á publicarlos. S'organisan sometents pera perseguir al bandolerisme.

1887.—Janer: Se pronuncian discursos subversius en varis meetings autonomistes celebrats en lo Camagüey: don Fermí Valdés Dominguez promou una agitació y propaganda pera axecar un mausoléu als estudiants fusellats en 1871.—5 d'Abril: Dimiteix lo general Calleja y fa entrega del mando á don Sabas Marín.—18 d'Abril: Assamblea del partit de la Unió Constitucional.—3 de Juliol: Lo general Marín publica la ley de sequestres pera extirpar lo bandolerisme.—18 de Juliol: Lo periòdich autonomista, *El País*, s'oposa á que á Cuba se rebaxin los sous dels empleats.—6 d'Agost: Al general Salamanca, després d'haver sigut nomenat Governador General de Cuba, li retiran lo nombrament per haver comés una indiscreció ab un reporter de *El Resumen*. Se promou á Puerto Rico la questió dels *secos* y dels *mojados*.—19 d'Agost: Lo general Marín mana sitiar y registrar l'Aduana de la Habana.—31 d'Agost: Son fusellats á Matanzas dos sequestradors.—5 de Setembre: Lo periòdich autonomista *La Semana*, diu *sanguinari* al *Diario de la Marina* y trau la consecuencia de que 'ls peninsulars de Cuba son criminals de naxensa.—11 de Setembre: Lo periòdich de la Habana *El Almogavar*, defensa als peninsulars dels atachs dels periòdichs autonomistas.—Novembre: Se notan símptomes d'agitació insurreccional á Orient de la Illa. Se prohibeix l'us dels matxetes.—Dezembre: Lo diputat cubá Anton Zambrana es tret de les Corts per no esser ciudadá espanyol.

(Continuará)

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT.—Sessió del 21 de Dezembro.—Reunits 11 sigüent llegida y aprobada la acta de la anterior, prenguentse acte següit los acorts següents:

- Aprobar comptes per valor de 979'20 pessetes.
- Concedir permis pera practicar obras á don Ernest Vivas, donya Antonia Viveres y don Narcís Perez.
- Concedir permis, també pera edificar, á don Joan Costa y Companya no rellevantlo de la multa que te imposada, ni de l'abono de drets.
- Deixar sobre la taula fins á la próxima sessió una instancia de don Joseph Vila y Colloll pera practicar obras.
- Passar á la Comissió corresponent una instancia del senyor Lopezena, empleat de Secretaria, demanant augment de sou.
- Aumentar lo sou al escribent senyor Torres.
- Redactar novas bases y obrir nou concurs pera l'adquisició de carreus.

Lo GERONÉS desitja á sos llegidors un bon principi y fi d'any.

—Ha mort á Barcelona lo general de brigada, D. Rupert Fuentes, gefe militar dels Sometens de Catalunya.

—L'enginyer D. Lluis de Ferrer ha prés possessió del càrrech d'Inspector de Monts públichs de la nostra regió.

—Nostre amic y paysá D. Ramón Bordas y estragués ha estat á Barcelona pera dirigir los ensaigs de son drama catalá *Lo Comte d'Ampurias*, próxim á estrenarse en lo Teatre Romea d'aquella ciutat.

—Lo die 31 del present caducan los següents efectes timbrafs. Paper timbrat comú de totas les classes, exceptuat lo d'ofici pels Tribunals.

Paper timbrat judicial de les classes 7.ª á la 13, totes inclusius.

- Pagarés de bens nacionals.
- Libraases á la orde.
- Pagarés endossables.
- Cartes ordres de crédito.
- Delegacions, abonarés y demás documents de giro, entrega ó abono de quantitats.

Paper de pagos al Estat, matricules, titols, etc. Contractes de inquilinat.

Timbres móvils y timbres especials móvils de totes classes. Durant lo mes de Janer dits efectes podrán cambiarse per altres del any 1887, en los estanchs y expendeduries que oportunament senyalarán les Delegacions d'Hisenda.

—Avuy, á les quatre de la tarde, donará una conferencia en lo Teatre principal, en favor de la Unió republicana, D. Nicolau Salmerón y Alonso, ex-president de la República Espanyola.

—Está malalt de gravetat lo conegut apotecari D. Joaquín Ametller. També ho está de cuydado D. Joan Alsina y Vila, pare de nostres consocis D. Gisleno y D. Alfons. Fem vots per 'l restabliment d'un y altre.

—La situació militar á Cuba y á Filipines continua igual que

la setmana passada: S'han reforstat les tropes qu'operan á Santiago de Cuba, ahont hi ha hagut una acció renyida entre una columna de més de dos mil homes y les partides de Calixte Garcia: lo general Weyler torna á estar d'operacions á Pinar del Río ab forses numerosissimes y s'ha tret molta gent de la trotxa de Mariel, á la que no 's dona importancia densa que l'atravesá En Maceo. Les complicacions que amenassavan un próxim conflicte ab los Estats Units han amaynat un xich y fins telegrams del estranger parlan de tractes secrets iniciats entre nostre govern y 'l d'aquella República. Lo que s'assigura es que En Cánovas aprofitará la primera oportunitat pera implantar les reformes á Puerto Rico y luego després á la part que 's pugui de la Illa de Cuba. Lo paper dels partidaris d'acabar la guerra ab la guerra está de baixa.

—Segons nostre apreciat company *Lo Regionalista*, les associacions catalanistas avuy organissades, son les següents:

Barcelona.—Unió Catalanista; Centre Excursionista de Catalunya; Jochs Florals; Lliga de Catalunya; Centre Escolar Catalanista; Centre Catalá; Orfó Catalá; Tertulia Catalanista; Secció Catalanista de la Joventut Católica; Catalunya Nova; Centre Excursionista Económich; Associació Excursionista d'aficionats á la fotografia; Institució Catalana de Música; Associació Popular Regionalista.

Reus.—Associació Catalanista; Consell Regionalista; Associació Agrícola.

Vilafraanca del Panadés.—Centre Catalanista; Centre Escolar.

Tarragona.—Centre Catalá; Secció Excursionista del Ateneu.

Manlleu.—Centre Catalá.

Sant Pol de Mar.—Centre Catalá.

Sant Sadurn de Noya.—Centre Catalá.

Sans.—Foment Catalá.

Gerona.—Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca.

Olot.—Centre Catalanista.

Lleyda.—Associació Catalanista.

Manresa.—Lliga Regional.

Castelló d'Empuries.—Centre Catalá.

Sant Andreu de Palomar.—Associació Regionalista.

Sant Martí de Provensals.—Foment Regional.

Sabadell.—Centre Catalá.

Tarrassa.—Agrupació Regionalista.

Sitjes.—La pipa modernista.

Ripoll.—Jovent Catalanista.

Gracia.—Tertulia Catalanista.

Balaguer.—Secció Catalanista del Centre Recreatiu.

Batlloria.—Foment de la Agricultura.

Mollet.—Centre Catalá.

Capellades.—Centre Catalá.

Buenos Ayres.—Centre Catalá.

Nova York.—Centre Catalá.

Montevideo.—Jochs Florals del Rat Penat.

—En reunió celebrada per los senyors president de ia Diputació de Barcelona, arcalde, Rector de la Universitat y 'ls diputats provincials senyors Benet y Colom y Batllés y Bertrán de Lis, pera tractar de la creació en nostre primer establiment docent dels estudis de doctorat, se nombrá una ponencia composta dels senyors Durán y Bas y Batllés, la qual dictaminará lo procedent á fi de que, quan menos, pugui establirse 'l doctorat en las facultats de Dret y Medicina.

—L'últim número del *Euskalduna*, setmanari fuerista que se publica á Bilbao, conté lo següent sumari:

Gabón (article en vascuense y castellá)—L'exercissi del dret. Protecció als de casa—Lo bressol de Bethlem, poesia per don Manel D. de Arcaya—L'euskar en les escolas—Una proposició—Xinsbadas, per D. P. de Múgica-Lirimiri.

A dit número acompanya un Villancico inédit, música de don L. de Inchausti y lletra de D. Felip de Arrese y Beitia.

—Nostres estimats colegas *La Costa de Llevant* de Canet de mar y *L'Olotí* anuncian notables milloras en sa publicació á contar desde l'any nou, convertintse un y altre en Revista. Felicitem á nostres companys y desitjem sigui tot en be del regionalisme.

—Lo acreditat setmanari *Lo Teatro Regional* nos ha regalat un exemplar del hermós drama de 'n Conrat Roure «Clarís» que ha publicat com á fulletí. També hem rebut la *Memoria sobre la Dramática Gallega. Causas de su poco desarrollo é influencia que en el mismo puede ejercer el Regionalismo*, degut á la pluma del distingit regionalista gallego don Galo Salinas Rodriguez. Agrahim l'envio y ens n'ocuparém detingudament com se mereix.

—S'ha publicat lo cuaderm número 96 de la notable Revista quinzenal *Las Misiones Catolicas* que no desmereix en res de las anteriors tant per la varietat y lo escullit de son text com per sos grabats.

—J. LLINÁS Y C.^{as}—BANQUERS.—*Ciudadans*, 16.—Compran ab benefici cupons d'Exterior, Cubas y altres. Compran y venen valors al comptat. Reben ordres de Bolsa. Obran compte, corrents ab interés.

—CAXA D'ESTALVIS DE GERONA.—*Ciudadans*, 16, y *Llebre*, 2.—Imposicions al 5 per 100 desde 10 pessetes.—Id. al 3'50 per 100 desde 1 pesseta.—S'admeten los dílluns, díjous y dissaptes de 9 á 1 y 'ts diumenges de 10 á 12. Pera les devolucions los matexos dies y hores.—Se proporcionan gratis prospectes pera 'ls altres detalls.

CENTRE CATALANISTA DE GERONA

Y SA COMARCA AVIS ALS SOCIS No haventse reunit diumenge passat uímero...

VARIETATS

CARTA DESCLOSA

Al Rot. D. Norbert Font y Sagú

Molt senyor meu y amich; he llegit ab interés l' article...

Com sia que en la llista de Vosté no hi vé compresa la que...

La carta geogràfica aludida té 450 ml. d' alt per 565 d'...

Sota d' un espay voltat per dos banques y per una cinta...

No porta data: pero, ab les indicacions que 's desprenen...

La divisió de regnes hi está marcada per una línia formada...

Es de notar que dona a França, además del Rosselló, Conflent...

La divisió de Catalunya en Vella y Nova, la senyala per medi...

La Vella Catalunya conté les Vegueries següents: Puigcerdà...

En la Catalunya francesa se marcan les vegueries de Perpinyá...

També se senyalan en dita carta, encara que sense indicar...

Y, a propòsit de denominacions històriques, una circumstancia...

D' aquestes illes nos ocuparem fa anys en La Renaixensa...

Aquí donaria per acabada aquesta carta; pero, ja qu' hem...

«Estas armas son de Empuries, las quales me embiaron de...

Aquestas armas trobaren uns Soldats Francesos, del Regiment...

Y jo, mirante, no penso més que en qu' una panxa se 't pot clavar:...

ditas armas son de Pedra blanca la qual te de alt tres peus...

De Vosté amich y servidor, JOAQUIM BOTET Y SISÓ. Gerona 16 de Dezembre de l' any 1896

SECCIÓ LITERARIA NADALA

Sola, la esperança al cor y la confiança en Deu, fa moltes nits...

Afora, barrejat ab los xiulets de la tramontana, se sent remor...

Al sentirles, lo rostre de la desolada mare sembla animarse...

La hermosa gemechs y crits de dolor s' escapan: la mare ab...

En aquell moment s' obra la porta, se senten paraulades y...

Pels carrers de la ciutat tot es bullici y alegría, se senten...

FREDERICH GIRÓS

ILUSIONS Y DESENGANYYS

Al fill meu del meu cor

Oh, vida meva! Volgut fill meu!... ¿Per qué 'm demanas ab tan ardor...

¿No consideras que 'l pes dels anys trenca ma lira y ofega 'ls sons?...

Darrera 'ls nuvols d' un cel d' hivern tu ja hi contemplas, ab afany viu...

Y jo, ma vida, mirant lo sol, fins quan més crema me sento inquiet...

Culls una rosa, y ab fa illasió que als joves cega com daurat fum...

Y jo, mirante, no penso més que en qu' una panxa se 't pot clavar:...

Tú, en una guerra tan sols hi veus per entre 'ls nuvols de fum, lo llor...

Y jo, entristintme, mentres retruny lo canó bélic que engendra 'l llam...

Tú, de la soca del roure vell que ab sa capsada detura 'l sol...

Y jo, ma vida, t' ho vaig privar, y may fins are t' he dit per qué;...

Oh, vida meva!... Fill meu del cor!... Si tú en mos versos vols trobar mel...

Cerca 'ls que feya quan, sent com tú, per la esperança sempre alentat...

Quan de la gloria lo resplendor cegaba encare mos tendres ulls;...

Mes, ay!... Com fugen los oronells quan las neus copan los alts turons...

Y des llavors, a tot clam d'ú, tot me son dubtes, volgut fill meu...

La vritat sola que al cor dels bons la Fé hi arrela y 'l curs dels anys!

RAMON SURINACH BAELL

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA. Diumenge, 27.—S. Juan ap. y evang.

Dimars, 29.—S. Tomás arb. Dimercres, 30.—Sta. Anisia mr. Dijous, 31.—S. Silvestre p.

QUARANTA HORES. Avuy se troban en la Iglesia del Seminrio Tridentino.

SECCIÓ COMERCIAL

Mercat de Gerona del día 26 de Dezembre

Table with columns: Especies, Mesures, Pesetes. Lists prices for various goods like Blat, Mestall, Ordi, Segol, Civada, Besses, Mill, Panis, etc.

COTISACIÓ Y CAMBIS

DIA 10 DE DEZEMBRE DE 1896

Table with columns: Efectes Públicos, Accions, Obligacions, Cupons, Giros. Lists various financial data and exchange rates.

Telegrama de la casa bancaria J. LUIS Y C. — Gerona.

SECCIO D' ANUNCIS

SORTIDAS DELS TRENS

LÍNEA DE TARRAGONA Á BARCELONA Y FRANSA

De Gerona á Barcelona	
	Mati Tarde
Correu.	6'48
Cárrega.	10'37
Omnibus.	3
Rápít.	5'99

Los trens correus y ómnibus portan cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª, el de cárrega de 3.ª y el ràpít de 1.ª y 2.^a

De Gerona á Port-Bou	
	Mati T d e
Omnibus.	8'39
Cárrega.	12'43
Mixte.	5'40
Correu.	7'35

Lo tren ómnibus porta cotxes de 1.ª, 2.ª y 3.ª el de cárrega y mixte de 2.ª y 3.ª y el correu de 1.ª y 2.^a

LÍNEA DE SAN FELIU DE GUIXOLS Á GERONA

De Gerona á San Feliu	
	Mati Tarde
Tren de banyistes (Juriol y Agost).	5'09
Correu.	8'54
Mixte.	11'44
Mixte.	3'22
Correu.	5'35

De San Feliu á Gerona	
	Mati Tarde
Correu.	4'32
Mixte.	7'30
Correu.	12'44
Mixte.	2'50
Tren de banyistes (Juriol y Agost).	5'40

Tots los trens portan cotxes de 1.ª y 2.ª classe.

LÍNEA DE OLOT Á GERONA

De Salt (Gerona) á Amer	
	Mati Tarde
Núm. 2.	9'10
Núm. 4.	3
Núm. 6.	6

De Amer á Salt (Gerona)	
	Mati Tarde
Núm. 1.	7'40
Núm. 3.	4
Núm. 5.	4'30

Tots los trens portan cotxes per ara de 2.ª y 3.ª classes

ORDINACIONS

- Pera Banyolas á las 9 y 11 mati (correu) y á las 2, 4 y 6 de la tarde. (Fonda del Centre y casa Jendreta)
- Pera Cassá de la Selva cada mitja hora (Pont de Pedra)
- Pera Olot á las 11 mati (correu) y á las 6 de la tarde. (Fonda del Centre)
- Pera La Bisbal á la 1 de la tarde. (Hostal de la Rossa voltas d' en Rosés)
- Pera Anglès, La Sella y Amer á las 10 mati (correu) Hostal de Miquel Boix. (Plassa del Gra)
- Pera Salt tot lo mati fins á las 6 de la tarde. (Pont de Pedra)

Fill de Francisco Vilardell y Comp.^a

SALT

Molí Fariner

Sistema AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las moltas á preus. sumament módichs.

LA PREVISIÓ ESPANYOLA

Companyia de segurs contra incendis á prima fixa

Fundada l' any 1883

Capital: 2.000.000 de Pessetas

DOMICILI SOCIAL: ORFILA, 9. SEVILLA

Sub-direcció Regional: Plassa de Bell-lloch, 4, 1.er Gerona

Sub-director Regional: D ANGEL TREMOLSY PELL

Sinestres pagats: Rs. 3.524.286'92

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

DEL CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA

Redacció y Administració. Cort-Real, núm. 7, 1.er

PREUS DE SUSCRIPCIO

Gerona.	4 pesseta trimestre	Estranger.	4'50 pessetas trimestre
Fora.	4'25 id. id.	Un número sol.	0'40 id.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyia general de segurs sobre la vida establerta á Barc

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capital suscrits fins al 31 Dezembre 1893 87.949.791'98
Actiu en idem. 15.337.928'87
Sinistres pagats fins á idem. 32.82.316'69
Reserves ó fondos de segur á idem. 4.178.075'62

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat
la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada
teriorment.

Miuto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat
ó, immediatament d' ocórrer la seva mort, á la persona
designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat
ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' fa
ba lo pago de les primes.

Aquestos segurs **50** per **100** dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Bentes Vitalicioes.

Delegat General á n' aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No te val en lo mon, perquè á més de sos efectes marevellosos, taca ni perjudica la pell en lo més mínim.

Aquest assombrós y sorprenent específich, se ven en d' perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24, GERONA.

Grans rebaxes al engrós.

Escolta lector; si ets vell y 'l cap blanc te desfigura, t' he de dar un bon concell: si 't vols tenyir be 'l cabell fesho ab aquesta tintura.

TINTURA ABISSINIA INSTANTANE

